

Opa op zolder, kind in de kelder

Meer generaties in één huis.
De participatiesamenleving op microniveau.

tekst Brigit Kooijman illustratie Tjarko van der Pol

H

aar man en haar moeder waren de eersten die 'ja' zeiden toen ze met het voorstel kwam om met zijn allen één huis te zoeken. Haar vader moest er wat langer over nadenken, zegt Susan Krieger (43) in de serre van haar Wormerveerse woning. Elders in huis vermaken Otto (9) en Anna (10) zich met vriendjes, het is woensdagmiddag. „Dat verbaasde me, want mijn vader is Surinaams, en in de Surinaamse cultuur doe je alles voor je familie.”

Krieger en haar man Marius woonden met peuter en baby op twee krappe etages in de Amsterdamse Pijp en wilden graag 'een echt huis'. Haar ouders woonden elders in Amsterdam in een inmiddels te ruime villa. „Waarom kopen we niet samen één huis, waar we met zijn zessen in kunnen?” dacht Krieger. Ze wilde sowieso graag bij haar ouders in de buurt blijven, al was het maar omdat haar moeder een dag in de week op de kinderen paste. Maar ook omdat de band met haar ouders sterk was. „Mijn moeder ging toen net met pensioen en zou zeeën van tijd krijgen, terwijl wij juist tijd te kort komen.”

Ze zochten in een straal van 25 kilometer rond Amsterdam en vonden uiteindelijk deze grote woning (370 vierkante meter) in een pittoresk straatje in Wormerveer, vlak achter hun huis stroomt de Zaan. Het begin twintigste-eeuwse huis had al vele bestemmingen gehad, van bakkerij en gastarbeiderspension tot fysiotherapiepraktijk. Opa en oma betrokken de benedenverdieping en het jonge gezin ging boven wonen. Ruimte en privacy genoeg voor iedereen. Nu, negen jaar later, is iedereen nog altijd zeer tevreden.

Kriegers vader (84) kreeg Alzheimer, hij is eind vorig jaar verhuisd naar een zorginstelling vlakbij. „Dat wij mijn moeder toen konden ondersteunen, was erg fijn. Ik ben ook blij dat ze nu niet alleen woont. Niemand hoort alleen te zijn, vind ik.” Moeder Krieger (76) is nog vitaal en neemt een flink deel van de verzorging en de opvoeding van Anna en Otto over. Drie dagen per week verzorgt ze hun ontbijt en brengt ze hen naar school. Op die dagen kookt ze 's avonds voor het hele stel. Krieger: „Een enorme luxe dat ik de trein uit rol om half zeven en zo kan aanschuiven.”

Mits de onderlinge relaties goed zijn, kan samenwonen met meerdere generaties voor iedereen voordeel opleveren. Opa en oma bieden hun (schoon)kinderen-met-drukke-banen de helpende hand,

onder meer door op de kleintjes te passen. De senioren kunnen erop rekenen dat zij geholpen worden als dat nodig is, en blijven niet alleen achter als hun partner overlijdt. En algemener: het kan een oplossing zijn voor het dreigende tekort aan geschikte woningen voor ouderen en voor bezuinigingen op de thuiszorg en de kinderopvang. De generatiewoning is de participatiesamenleving op microniveau.

Droomhuis

Theo (61) en Roely (59) de Haas reageerden in 2005 op een oproep van RTL, dat voor de televisieserie *Wonen in de wolken* mensen zocht die op een kavel in Lelystad hun 'droomhuis' wilden bouwen. Hun zoons, destijds 25 en 21, wilden graag op zichzelf wonen, maar konden geen huis krijgen. Roely's moeder woonde zelfstandig maar werd zorgbehoevend, waardoor Roely veel tijd kwijt was met heen en weer rijden. Die twee problemen zouden in één klap opgelost zijn als ze allemaal, op living-apart-together-basis, in dat droomhuis konden gaan wonen. Het huis is er gekomen, alleen kwam er een flinke kink in de kabel toen Roely en Theo vernamen dat er geen hypotheekrenteaftrek mogelijk was voor het he-

le huis als zij - als eigenaar - een deel van het pand zouden verhuren. Daarmee viel het financiële plan in duigen en kon oma uiteindelijk niet mee verhuizen.

Ondanks die teleurstelling wonen Theo en Roely nog altijd met veel plezier in hun zelf ontworpen huis. Dat bestaat uit twee panden, verbonden door een serre, die dient als gezamenlijke ruimte. In het ene pand wonen Roely en Theo, in het andere woont op de bovenverdieping hun oudste zoon met zijn vrouw. De ruimte waar Roely's moeder zou gaan wonen is nu haar kantoor. Er zijn drie voordeuren. „We komen elkaar soms dagen niet tegen,” zegt Roely. „Samen eten doen we hoogstens twee keer per maand. Maar we zijn er wel voor elkaar als dat nodig is. Toen Arjen en Kirsten laatst allebei met griep in bed lagen, zorgden wij voor het eten. En andersom kunnen wij ook op hen rekenen.”

Voor Pauline van Rijsoort (48) uit het Friese Allingawier was het geen bewuste keuze om met haar schoonmoeder onder één dak te gaan wonen. Zij en haar man Jan Ybema (52) leerden elkaar zes jaar geleden kennen op een feest van het tv-programma *Boer zoekt vrouw*. Van Rijsoort: „Ik vond het maar een mistroostige bedoening, zo'n man van tegen de vijftig die samenwoont met zijn moeder. Geen haar op mijn hoofd die dacht dat ik zelf vanuit Rotterdam met mijn dochter ook op die boerderij zou wonen.”

HYPOTHEEK/HUUR

Hypotheekrenteaftrek is mogelijk als een huis uit meerdere zelfstandige wooneenheden bestaat. Informeer of ieders deel ook door de Belastingdienst daadwerkelijk als zelfstandig wordt gezien, adviseert de Vereniging Eigen Huis.

Als een deel wordt verhuurd vervalt het recht op hypotheekrenteaftrek (behalve voor het deel van de eigenaar). Als de huur van een niet-zelfstandige ruimte minder dan 4.748 euro per jaar bedraagt, kan de eigenaar kamerverhuurvrijstelling krijgen en blijft ook over dat gedeelte van de woning de hypotheekrenteaftrek in stand.

Ouders kunnen meetekenen voor de hypotheek als het niet lukt er één te krijgen op het inkomen van alleen de jonge generatie. Ieder is honderd procent aansprakelijk voor de hele hypotheek.

Woningcorporaties bieden soms 'kangoeroewoningen' aan, gekoppelde huurwoningen voor een gezin en een zorgbehoevende ouder (of ander familielid). Meestal is daarvoor een 'zorgindicatie' nodig. Hou er rekening mee dat bij vertrek of overlijden van een van de bewoners de rest waarschijnlijk moet verhuizen.

Tranen
Makkelijk was het niet, in het begin, vertelt Van Rijsoort. Zij woonde al jaren alleen met haar dochter Emma (16), en datzelfde gold voor Jan en zijn intussen 85-jarige 'mem'. „Emma en ik waren bijna een soort echtpaar, en Jan en zijn moeder ook. Er zijn heel wat tranen gevloeid voordat we een manier gevonden hadden om goed met elkaar samen te leven. Overigens had mem altijd gezegd dat ze zou verhuizen als Jan een vrouw zou vinden, maar mij stuitte dat tegen de borst. Ze woonde al zestig jaar op die boerderij, haar man was er gestorven, net als haar dochter. Je gaat iemand na al die jaren toch niet ontwortelen?” Met behulp van een architect werd de boerderij verbouwd, zodat mem in huis haar eigen woninkje kreeg. De aanpalende stal werd bij het woonhuis getrokken. Van Rijsoort: „Na die verbouwing begonnen we allemaal opnieuw, en dat is heel goed geweest. Voor Emma is het soms nog wel moeilijk, zij is de enige die geen keus heeft gehad. Maar mooi dat ze bij mem aanklopt als ze een scheur in haar spijkerbroek heeft.”

Ook de Kriegers in Wormerveer moesten wennen in het begin. „Met je ouders gaan samenwonen betekent dat je opnieuw een soort ouder-kindrelatie krijgt”, zegt Susan Krieger. „Als ik 's avonds uitging, zei mijn vader: 'Maak je het niet te laat?' De eerste tijd bleef hij zelfs op tot dat ik thuiskwam. Ik moest er alleen maar ontzettend om lachen.”

„Mijn vader zei: maak je het niet te laat”